

Marts 2022

UKRAINSKE FLYGTNINGE STRØMMER TIL DANMARK – HVAD KAN VI LÆRE AF SYRIENSKRISEN IFT. INTEGRATION PÅ ARBEJDSMARKEDET?

Analyse udarbejdet af
cheføkonom Jens Hjarsbech

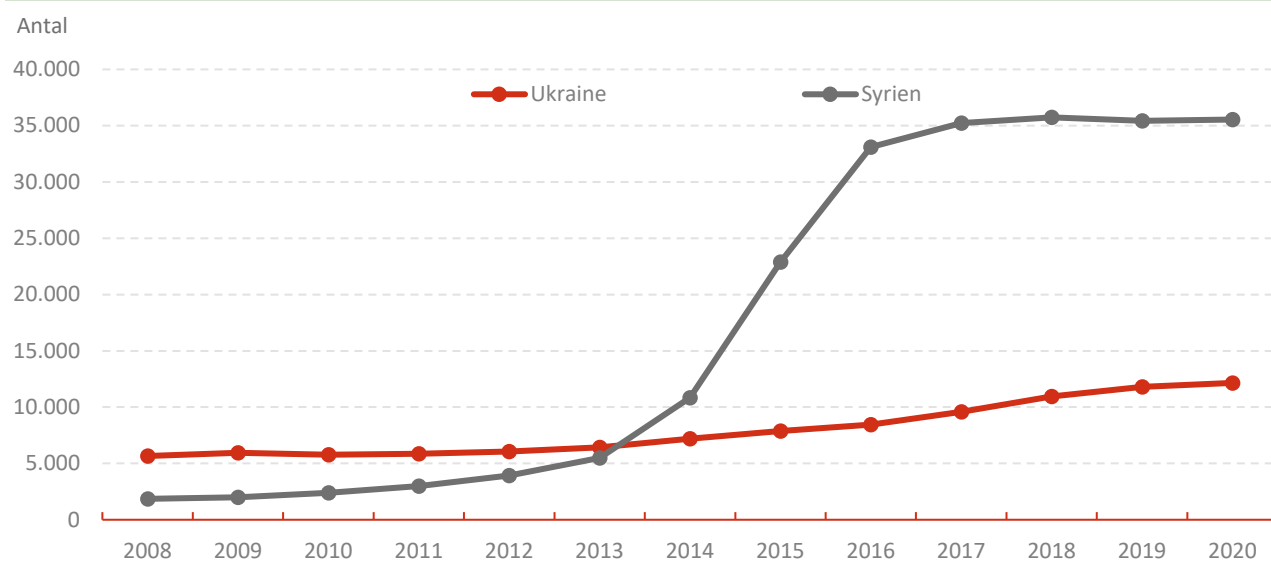
SIDSTE "FLYGTNINGEKRISE" BETØD 30.000 FLERE SYRERE I DANMARK – NU KOMMER DER MÅSKE ENDNU FLERE FRA UKRAINE

Ruslands invasion af Ukraine vil føre til flygtningestrømme i Europa, der med al sandsynlighed vil være større end krigen i Syrien forårsagede i 2014-2015.

I Danmark er de første ukrainere allerede ankommet, men det er højst usikkert, hvor mange der vil komme. Buddene ligger aktuelt mellem 20.000 og 100.000. Ifølge FN er der allerede flygtet 3,5 mio. mennesker fra Ukraine. Til sammenligning steg antallet af Syrere i Danmark med 30.000 fra 2013 til 2017, jf. figur 1.

I denne korte analyse ser vi på syreres og ukraineres rolle på det danske arbejdsmarked for at vurdere, hvor meget vi kan lære af "flygtningekrisen" i 2015 ift. til at hjælpe de ukrainske flygtninge ind på det danske arbejdsmarked og derigennem skabe en bedre hverdag for dem, mens de er i Danmark.

FIGUR 1: KRIGEN I SYRIEN MERE END 6-DOBLEDE ANTAL SYRERE I DANMARK

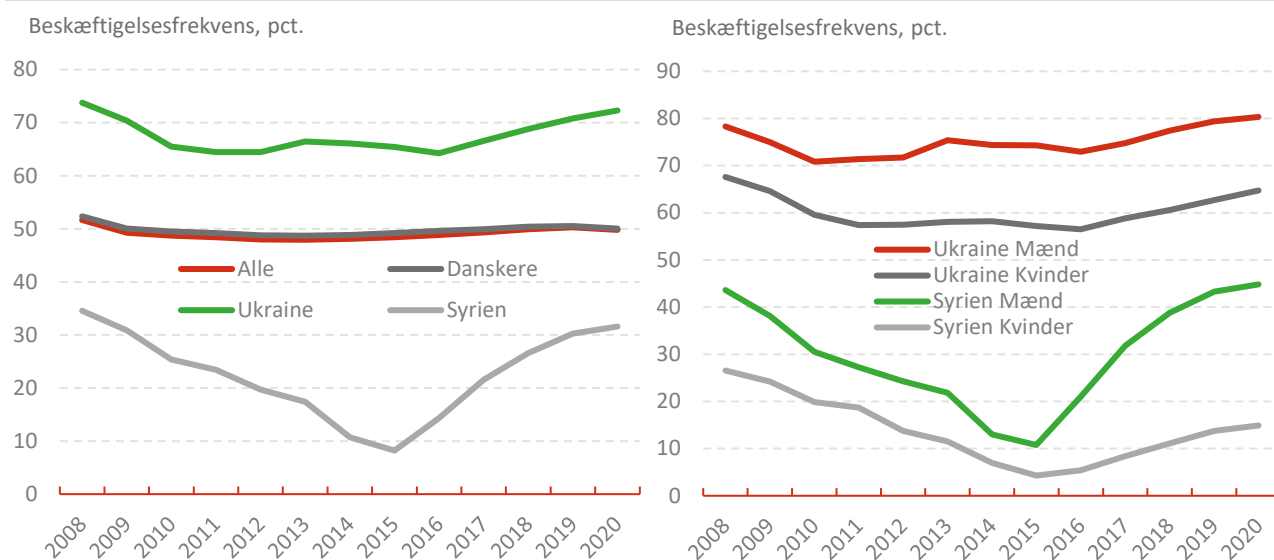
Kilde: Danmarks Statistik

FØR KRIGENE VAR DER MARKANT HØJERE BESKÆFTIGELSESFREKVENNS BLANDT UKRAINERE

Før krigen i Syrien og den aktuelle krig i Ukraine var en langt større andel af ukrainere i beskæftigelse i Danmark sammenlignet med personer fra Syrien. I 2008 var beskæftigelsesfrekvensen blandt alle ukrainere på 70,4 pct., mens den var på kun 30,8 pct. for alle syrere. Det afspejler, at syrere også før 2014 ofte kom til Danmark af andre årsager end for at indtræde i et job, og at de i langt højere grad er kommet hertil med børn – eller har fået børn i Danmark. Til sammenligning ligger beskæftigelsesfrekvensen i Danmark generelt på ca. 50 pct. Denne ligger naturligvis under ukraineres, da der kun var få børn og ældre blandt ukrainere i Danmark før krigen.

Finanskrisen fra 2008 havde en negativ effekt på beskæftigelsen på tværs af nationaliteter, og kombineret med tilstrømningen af syrere, der for alvor tog til i 2014 og 2015, kom disses beskæftigelsesfrekvens helt ned under 10 pct. Ukraineres beskæftigelsesfrekvens har derimod ligget over 60 pct. gennem alle årene. På trods af den store tilstrømning af syrere har beskæftigelsesfrekvensen alligevel bevæget sig tilbage til næsten samme niveau som i 2008 – for mænd er den nu lidt højere¹. Det viser, at der trods den store tilstrømning har været mange af de syriske flygtninge, der er lykkedes med at finde job i Danmark. Dette er naturligvis hjulpet godt på vej af den vedvarende faldende ledighed i Danmark siden 2013.

FIGUR 2: UKRAINERE HAR EN MARKANT HØJERE BESKÆFTIGELSESFREKVENNS END SYRERE

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Vi ser på alle aldersgrupper, da det afspejler de ankomne flygtninge – se også fodnote 1.

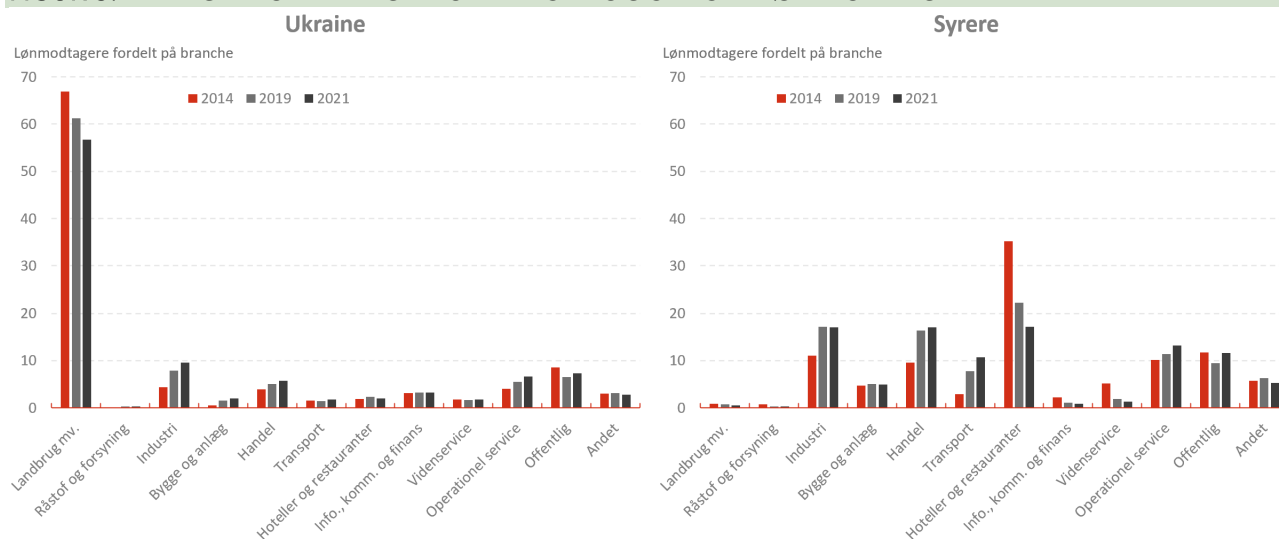
¹ Tendenserne for beskæftigelsesfrekvenserne genfinder, hvis vi udelukkende ser på personer i den erhvervsaktive alder. Niveauerne er selvfølgelig højere, da det udelukker børn og pensionister. Vi viser beskæftigelsesfrekvensen for alle aldersgrupper, da det giver et billede af, hvor mange af de ankomne er personer uden for den erhvervsaktive alder.

NÆSTEN ALLE UKRAINERE ARBEJDER I LANDBRUGET – SYRERE ER LANGT MERE LIGELIGT FORDELTE

Størstedelen af de ukrainere, der har arbejdet i Danmark før krigen, har været beskæftiget i landbruget. I 2014 var det 67 pct. af dem, mens der i 2021 var 57 pct. beskæftiget i landbruget. Syrerne var i 2014 langt mere ligeligt fordelt på tværs af brancherne, hvor 35 pct. arbejdede i hotel- og restaurationsbranchen som den højeste andel, jf. figur 3. Siden da er fordelingen blevet endnu mere ligelig.

At en enkelt branche er så dominerende hos ukrainere i Danmark, kan være en hæmsko for jobmulighederne blandt de flygtende ukrainere nu. Det skyldes, at et netværk blandt landsmænd i forskellige brancher kan være en vej ind på arbejdsmarkedet, ligesom arbejdsgivernes erfaringer med nationaliteten kan spille ind. Landbruget kan på ingen måde absorbere alle de ukrainere, der kommer til landet, og derfor skal de også finde job i brancher, hvor både netværket blandt herboende ukrainere og arbejdsgivernes erfaringer med ukrainere er begrænset.

FIGUR 3: BRANCHEFORDELINGEN UKRAINSKE OG SYRISKE LØNMOTAGERE

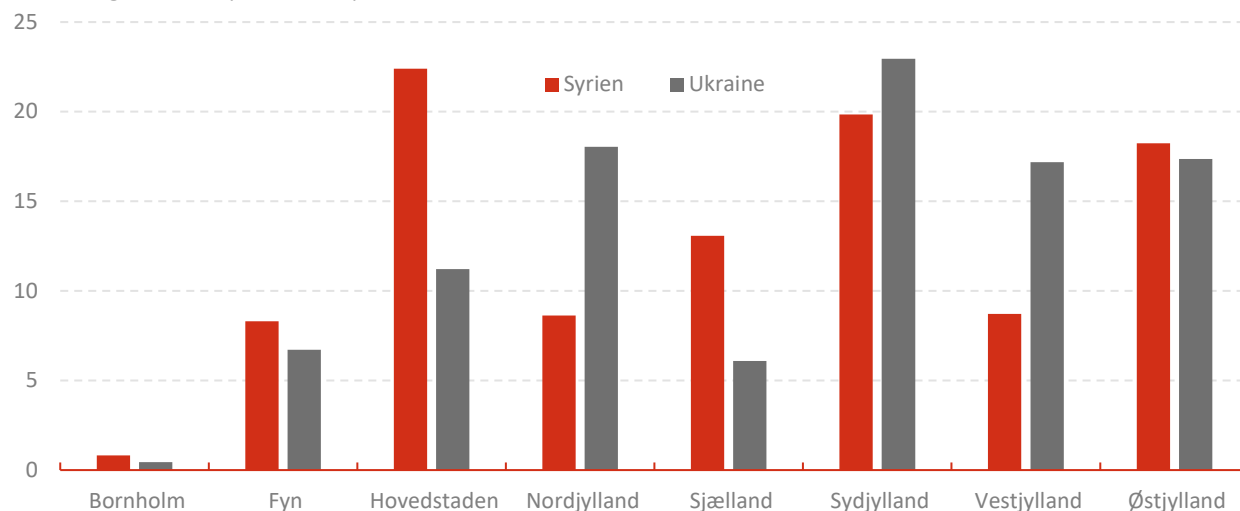

Kilde: Jobindsats.dk

Brancheforskellene afspejler sig også i den geografiske placering af de to nationaliteters arbejdsplads. Mens 22 pct. af syrerne arbejdede i hovedstadsområdet i 2021, gjaldt det kun for 11 pct. af ukrainerne. Omvendt er der langt flere ukrainere beskæftiget i Nord-, Syd- og Vestjylland, jf. figur 4.

FIGUR 4: GEOGRAFISK FORDELING AF ARBEJDSPLADSERNE I 2021

Lønmodtagere fordelt på landsdel, pct.

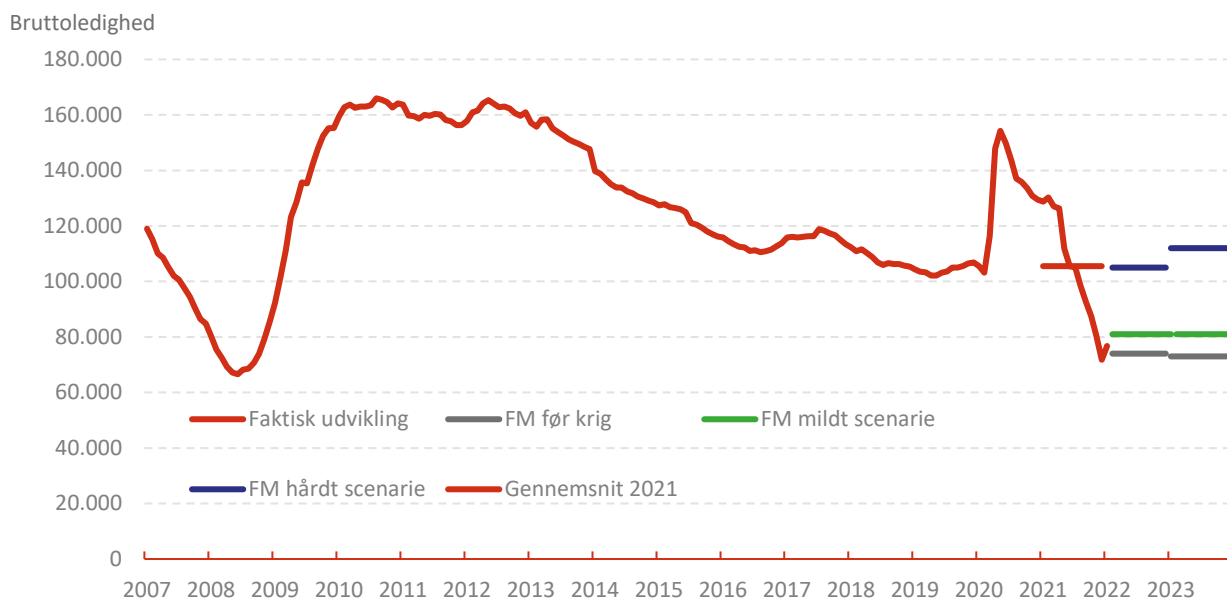
Kilde: Jobindsats.dk

KONJUNKTURERNE ER AFGØRENDE

Der har allerede været skrevet meget om, at de ukrainske flygtninge kommer på et tidspunkt, hvor danske virksomheder i forvejen mangler arbejdskraft, hvilket vil være en stor hjælp ift. at komme ind på arbejdsmarkedet. En af årsagerne til, at syrerens beskæftigelsesfrekvens er genoprettet efter den store tilstrømning, er uden tvivl, at ledigheden har været støt faldende siden tilstrømning – med undtagelse af under coronakrisen – og ligger nu lige så lavt som lige før finanskrisen. Gennem 2021 er ledigheden faldet fra 128.800 til 71.800, med et årsgennemsnit på 105.500. Det er dog højst usikkert, hvor meget krigen i Ukraine kommer til at påvirke dansk økonomi og det danske arbejdsmarked. I en ny økonomisk fremskrivning skønner Finansministeriet, at ledigheden i deres hårdeste scenarie kommer til at stige til 105.000 i år og 112.000 i 2023, mens det milde scenarie indebærer en stort set uændret ledighed på det nuværende niveau, jf. figur 5.

Med andre ord risikerer vi en betydelig negativ økonomisk effekt af krigen, men det vil i Finansministeriets vurdering ikke betyde en ledighed, der stiger til et særligt højt niveau historisk set. Der bør derfor være plads til at absorbere i hvert fald en del af de tilkommende ukrainere på det danske arbejdsmarked, selvom vi ender i Finansministeriets hårde scenarie.

FIGUR 5: KRIGEN BETYDER HØJERE LEDIGHED END ELLERS – MEN STADIG LAV

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriet: [Notat om scenarier for dansk økonomi som følge af Ruslands invasion af Ukraine \(fm.dk\)](#)

SÅ HVAD ER UDSIGTERNE FOR UKRAINERNE PÅ DET DANSKE ARBEJDSMARKED?

- Den høje beskæftigelsesfrekvens for de ukrainere, der i forvejen er i landet, er positivt for de tilkommendes muligheder, da det skaber gode netværkseffekter.
- Omvendt er det en ulempe, at så stor en del af dem arbejder i landbruget, da det begrænser netværket på den resterende del af arbejdsmarkedet.
- Efter den store tilstrømning af syrere i 2014-2015 så vi en relativt hurtig genopretning af den befolkningsgruppes beskæftigelsesfrekvens, på trods af en mere end 6-dobling af antallet af personer i landet. Det viser, at det ikke er umuligt at integrere flygtninge på arbejdsmarkedet.
- Vi har de økonomiske konjunkturer med os, da ledigheden pt. er meget lav. Selvom krigen i Ukraine får negative konsekvenser for økonomien, vil der med stor sandsynlighed være jobåbninger i mange brancher de kommende år.
- Mange af de flygtende ukrainere er børn og pensionister, og mange vil være traumatiserede af krigens rædsler. Af den årsag vil det måske være under halvdelen af dem, der kommer hertil, der kan deltage på arbejdsmarkedet. Det afhænger også af, om børnene får mulighed for at få en hverdag i daginstitution og skole, så de voksne har mulighed for at tage et job på del- eller heltid.
- Tilstrømningen af flygtninge kommer til at lægge beslag på mange medarbejdere i kommunerne:

personale i daginstitutioner og skoler, på jobcentre, krisepsykologer mv. Derfor vil det skabe et yderligere pres i den offentlige sektor, der i forvejen mangler hænder og hoveder – ligesom den private del af arbejdsmarkedet.

KONTAKT
JENS HJARSBECH
CHEFØKONOM
TLF. 26 19 65 25
JH@AXSELFUTURE.DK